

't ROS BIEKE

Een uitgave van de Koninklijke Imkervereniging De Rosse Bie

Jaargang 41 nr.4

juli – augustus 2017

Verantw. uitgever : H. Braet

Oude dijk 35

2300 Turnhout

Inhoud

Nieuws van de bestuurstafel.

Gepersonaliseerde honingetiketten maken

AVIB-Nieuws

Nieuw geneesmiddel tegen de varoamijt

Bijen zien beter dan we dachten !

Gezegde

Recept met honing.

Te noteren :

Ledenvergadering

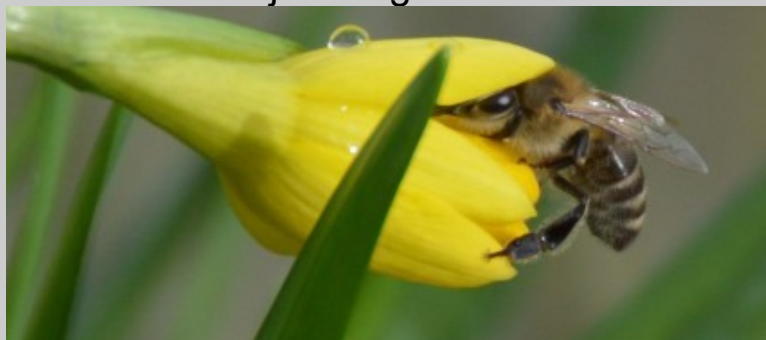
Activiteiten 2017

Basis voor gezonde bijenvolken.

⌘⌘⌘⌘⌘⌘⌘⌘⌘

Tot nu is dit bijenjaar 2017 , echt bijzonder :
het jaar dat alles 14 dagen te vroeg was.

In feite is het najaar al gestart voor de imkers.

Overname van artikels is toegestaan mits schriftelijke toelating.

Nieuws van de bestuurstafel

Gepersonaliseerde honingetiketten maken

Weet je niet echt goed hoe er aan te beginnen.

Heb je niet echt het geschikt materiaal voor dit te maken of af te drukken.

De verschillende manieren om dit aan te brengen worden behandeld.

Heb je leuke foto's (bv. uw bijenhal ...) waarmee je uw etiket wilt samenstellen.

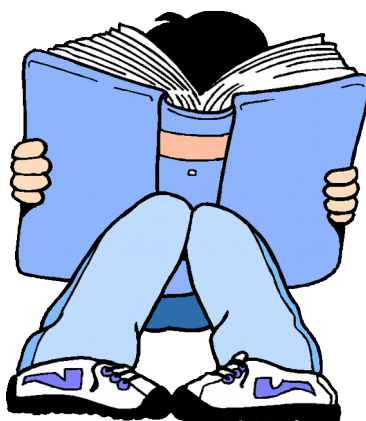
Wat zijn de wettelijk verplichte vermeldingen?

Hoe de etiketten verwijderen?

Dit alles en nog meer wordt besproken, samengesteld en afgedrukt op donderdag 13 juli om 19.30 u.

Je kan uw foto's voor de etiketten meebrengen (digitaal is nog gemakkelijker bv. op stick)

T.J.

A . V . I . B . – Nieuws

Deze nieuwsbrief staat volledig in het teken van de Varroa bestrijding.

Nieuw geneesmiddel voor de bestrijding van de Varroamijt op de markt waarschijnlijk Juli 2017. Vrij verkrijgbaar bij de apotheker zonder voorschrift van de dierenarts.

Samenvatting van de productkenmerken

1. Naam van het diergeneesmiddel

PolyVar Yellow 275 mg Strip voor in de bijenkorf

2. Kwalitatieve en kwantitatieve samenstelling

Eén strip voor in de bijenkorf bevat het werkzaam bestanddeel: 275 mg flumethrine. (Zie rubriek 6.1 voor de volledige lijst van hulpstoffen.)

3. Farmaceutische vorm.

Strip voor in de bijenkorf. Gele kunststof strips met 15 gaten

4. Klinische gegevens

4.1 Doeldiersoorten : Honingbijen (*Apis mellifera*)

4.2 Indicaties voor gebruik met specificatie van de doeldiersoort(en) voor de behandeling van varraomijtziekte bij honingbijen veroorzaakt door voor flumethrine gevoelige *Varroa destructor* mijten.

4.3 Contra-indicaties

Niet gebruiken in gevallen van bekende resistentie tegen pyrethroïden zoals beschreven in rubriek

4.4 Speciale waarschuwingen voor elke diersoort waarvoor het diergeneesmiddel bestemd is. Alle volken in dezelfde bijenstand moeten gelijktijdig behandeld worden. Het product moet gebruikt worden als onderdeel van een geïntegreerd varroacontroleprogramma. Als doeltreffende methode om de kans op selectie van resistentie te vermijden, mag PolyVar Yellow –zoals voor andere acaricida – niet in opeenvolgende jaren gebruikt worden. In de plaats daarvan moet een strikt rotatieschema met producten met werkzame bestanddelen uit andere chemische klassen toegepast worden. Afhankelijk van de regionale resistentiesituatie kan het nodig zijn om de behandeling langer dan één jaar te onderbreken. Aangezien flumethrine en tau-fluvalinaat behoren tot dezelfde klasse zijn ze niet geschikt voor rotatie met elkaar. Onaangepast gebruik van het product kan leiden tot een hoger risico op ontwikkeling van resistentie en daardoor kan uiteindelijk de behandeling falen, wat leidt tot verlies van volken. Over het algemeen is het aanbevolen om de acaricidegevoeligheid te testen op regionaal niveau, bv. door biologische tests of moleculaire analyse (PCR). In het geval van bestaande resistentie tegen pyrethroïden mag PolyVar Yellow niet gebruikt worden. Als in het verleden resistentie tegen pyrethroïden werd vastgesteld, is het nuttig om te overwegen de actuele status van een volk te testen, omdat reversie naar gevoeligheid zich met de jaren kan voordoen. SKP– NL Versie POLYVAR YELLOW Voor blootstelling aan de werkzame stof moet er vluchtactiviteit zijn. In geval van langdurige periodes van beperkte vluchtactiviteit, bv. door ongunstige weersomstandigheden, kan de werkzaamheid verminderd zijn. Het succes van de behandeling moet gevolgd worden met erkende standaard tests zoals continue controle van de natuurlijke mijtval met behulp van een kleverige invoerlade, of

evaluatie van de mijtenlast per 100 bijen om te bepalen of een winterbehandeling bv. met oxaalzuur nodig is. Gebruik de strip voor in de bijenkorf niet opnieuw.

4.5 Speciale voorzorgsmaatregelen bij gebruik :

Na installatie van het product kan het gebeuren dat de bijen een aantal uren samentrokken bij de ingang van de kast tijdens de aanpassing. Bij hoge temperaturen moet er gezorgd worden voor een adequate verluchting van de korf. PolyVar Yellow werd niet getest tijdens extreem warme weersomstandigheden. Het product kan de verluchting van de kast in gelijke mate verstoren zoals standaard middelen om de korfingang te verkleinen en moet dus tijdelijk verwijderd worden als dat nodig geacht wordt.

Speciale voorzorgsmaatregelen, te nemen door degene die het diergeneesmiddel aan de dieren toedient. Bewaar de zak met de strips voor in de bijenkorf tot gebruik in de buitenverpakking.

Was de handen met koud water na het plaatsen van de strips voor in de bijenkorf.

4.6 Bijwerkingen (frequentie en ernst) : Geen.

4.7 Gebruik tijdens dracht, lactatie of leg : Niet van toepassing.

4.8 Interactie met andere geneesmiddelen en andere vormen van interactie : Geen, voor zover bekend.

Niet gelijktijdig met andere acaricida tegen varroamijziekte gebruiken.

4.9 Dosering en toedieningsweg

Toediening in de bijenkorf. Gebruik aan de ingang van de bijenkorf als poort. Gebruik twee strips per standaard bijenkorf.

Toepassing van strips voor in de bijenkorf :

De behandeling moet gestart worden binnen korte tijd na het verzamelen van honing en het slingeren om zeker te stellen dat er voldoende vluchtactiviteit zal zijn voor een doeltreffende behandeling en gezonde bijenontwikkeling in de winter. De behandeling moet gedurende ten minste 9 weken toegepast worden tot het einde van de vluchtactiviteit, maar niet langer dan 4 maanden. Bij aanhoudende mijtval na 9 weken moet de behandeling voortgezet worden. Zo bestrijkt de behandeling gewoonlijk de kritieke fase van mogelijke horizontale mijtbesmetting, bv. door diefstal. Het welslagen van de behandeling moet gecontroleerd worden zoals vermeld in rubriek 4.4.

SKP– NL Versie POLYVAR YELLOW

De strip moet zodanig in de ingang bevestigd worden dat de bijen gedwongen worden om de kast alleen door de gaten in de strip in en uit te vliegen. Het oppervlak en de gaten van de strip voor in de bijenkorf mogen niet bedekt worden om zeker te stellen dat de bijen in contact komen met de strip en voor de verluchting van de kast. De strips zijn speciaal ontworpen om de verwijdering van dode bijen niet te hinderen. De strips mogen niet verknipt worden. Deze verpakking bevat alleen de strips voor in de bijenkorf, maar afhankelijk van het type bijenkast en de maat van de ingang kunnen andere hulpmiddelen

als nagels, nieten, spijkers of houtblokjes nodig zijn om de strip op zijn plaats te houden. De strips kunnen op verschillende manieren binnen of buiten op de kast bevestigd worden.

Voor kasten met een brede ingang kunnen twee strips aan elkaar bevestigd worden (zie figuur 3a, b voor bv. Boczonadi, Dadant, Deutsch normal, Langstroth, Simplex, Spaar-Kast en Zander kasten). Voor bijenkasten met een kleine ingang kunnen de strips in blokvorm voor de ingang bevestigd worden (zie figuur 3c, bv. Layens, A-Ž kasten). Zie illustraties hieronder.

4.10 Overdosering (symptomen, procedures in noodgevallen, antidota), indien noodzakelijk

Door de aard van de strips voor in de bijenkorf is overdosering onwaarschijnlijk en tekenen van overdosering worden niet verwacht.

4.11 Wachttermijn(en) :Honing: nul dagen. SKP– NL Versie POLYVAR YELLOW Niet gebruiken tijdens de honingdracht.

5. Farmacologische eigenschappen

Farmacotherapeutische groep: Ectoparasitiden voor lokaal gebruik, incl. insecticiden, pyrethrines en pyrethroïden ATCvet code: QP53AC05.

5.1 Farmacodynamische eigenschappen

Flumethrine is een ectoparasiticide van de synthetische pyrethriïdegroep. Volgens de huidige kennis interfereren synthetische pyrethroïden met het natriumkanal van zenuwcelmembranen tijdens excitatie, wat leidt tot langdurige repetitieve ontladingen waardoor de parasiet uiteindelijk sterft. De α -cyaangroep op de fenoxyl-fluorobenzylalcohol-eenheid wordt beschouwd als verantwoordelijk voor de langdurige verlenging van de natriumpermeabiliteit. In studies over het verband tussen structuur en activiteit van een aantal pyrethroïden werden interferenties met receptoren van een bepaalde chirale conformatie opgemerkt, wat een selectieve activiteit tot gevolg had op de ectoparasieten. Er werd geen anticholinesteraseactiviteit waargenomen met deze verbindingen. Er zijn meldingen van pyrethriïderesistentie bij varroamijten. Enkele gevallen werden toegeschreven aan veranderingen in de uitdrukking van bepaalde detoxificatie-enzymen, maar het vaakst voorkomende resistentiemechanisme lijkt te wijten aan mutaties op de doelwit-receptor, het eerder genoemde natriumkanal van zenuwcelmembranen. In een veldonderzoek uitgevoerd met door *Varroa destructor* besmette honingbijkolonies, werden de genotypes van na behandeling overblijvende mijten ($\leq 5\%$ van de mijtenpopulatie aangezien de werkzaamheid $\geq 95\%$) geëvalueerd op de aanwezigheid van mutaties die resistentie aanbrachten. Mijten met een resistentie-mutatie werden gedetecteerd in ongeveer 50% van de met PolyVar Yellow behandelde kolonies en in ongeveer 64% van de kolonies behandeld met een ander goedgekeurd pyrethroïd. Het gemiddelde percentage homozygote resistente residuele mijten per kolonie was ongeveer 34% in de met PolyVar Yellow behandelde kolonies en 49%

in kolonies behandeld met een ander goedgekeurd pyrethroïd. Daarom moet de behandeling afgewisseld worden (zoals uitgelegd in rubriek 4.4) om verdere selectie van resistentie te voorkomen.

5.2 Farmacokinetische eigenschappen :

Bijen worden blootgesteld aan de werkzame stof door rechtstreeks contact met de poort bij het in en uit vliegen van de kast en indirect door sociaal contact binnen de kast. Er is geen verdamping van de werkzame stof.

6. Farmaceutische gegevens

6.1 Lijst van hulpstoffen : Dibutyladipaat

Propyleenglycoldicaprylocapraat, Geëpoxideerde sojaolie, Stearinezuur, Polyvinylchloride, Titaniumdioxide (E171), IJzeroxide geel (E172),

6.2 Onverenigbaarheden : Geen, voor zover bekend.

6.3 Houdbaarheidstermijn :

Houdbaarheid van het diergeneesmiddel in de verkoopverpakking: 3 jaren. Houdbaarheid na eerste opening van de primaire verpakking: direct gebruiken, niet bewaren. Al het ongebruikte product moet worden vernietigd.

6.4. Speciale voorzorgsmaatregelen bij bewaren :

Geen speciale voorzorgen voor de bewaring van dit diergeneesmiddel.

6.5 Aard en samenstelling van de primaire verpakking :

Polyester/aluminium/lage dichtheid polyethyleenfoliezak.

Verpakkingsvolume: Doos met 1 foliezak (10 strips voor in de bijenkorf)

Doos met 10 foliezakken (100 strips voor in de bijenkorf)

Het kan voorkomen dat niet alle verpakkingsgrootten in de handel worden gebracht.

6.6 Speciale voorzorgsmaatregelen voor de verwijdering van het ongebruikte

diergeneesmiddel of eventueel uit het gebruik van een dergelijk middel voortvloeiend afvalmateriaal. Gebruikte diergeneesmiddelen of restanten hiervan dienen in overeenstemming met de lokale vereisten te worden verwijderd. PolyVar Yellow (strips of lege zakjes) dient niet in de waterloop terecht te komen, aangezien dit gevaar kan opleveren voor vissen en andere waterorganismen.

7. Naam van de houder van de vergunning voor het in de handel brengen

Bayer SA-NV

J.E. Mommaertslaan 14

B-1831 Diegem (Machelen)

8. Nummer(s) van de vergunning voor de handel : BE-V508133

9. Datum van de eerste vergunningverlening /verlenging van de vergunning :

Datum van eerste vergunningverlening: 28/03/2017

10. Datum van herziening van de tekst :28/03/2017

Verbodsmaatregelen ten aanzien van de verkoop, de levering en/of het gebruik : Vrije aflevering

Mededeling van het FAVV : Diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding voor de bestrijding van varroase

Vanaf 22 mei 2017 kunnen geregistreerde imkers in België een overeenkomst voor de bestrijding van varroase bij hun bijen afsluiten met een erkende dierenarts of een diergeneeskundig rechtspersoon. Deze bijenbestandbegeleiding is zowel voor de dierenarts als voor de imker volledig vrijwillig, maar brengt wel een aantal rechten en plichten met zich mee. De FOD Volksgezondheid zet ze hieronder op een rijtje...

Waaruit bestaat de bedrijfsbegeleiding voor de bestrijding van varroase?

Evaluatiebezoek aan het bijenbestand

De vraag voor de diergeneeskundige bijenbestandbegeleiding gaat altijd uit van de imker. De begeleiding start met een evaluatiebezoek van de dierenarts, die een rapport over de gezondheidstoestand van de dieren op elke bijenstand opmaakt en een overzicht van eventuele behandelingen tegen varroase die door de imker werden uitgevoerd. Hij licht de imker in over de diagnose die hij stelt en over alle behandelingen tegen varroase die hij met de imker wil opstarten. Bovendien stelt hij een protocol voor de opvolging van de varroa op. Beide partijen ondertekenen hierover een overeenkomst.

De imker moet minimaal om de vier jaar een evaluatiebezoek van de begeleidende dierenarts aanvragen.

Beheer van de geneesmiddelenvoorraad

De dierenarts is gemachtigd om aan de imker geneesmiddelen voor de bestrijding van varroase voor te schrijven. Hij waakt erover dat deze voorraad voldoende groot is om de bijen in het bestand gedurende een periode van maximaal zes maanden te behandelen (voor de winterbehandeling of zomerbehandeling), maar niet meer. Van zijn kant moet de imker deze geneesmiddelen volgens de instructies van de dierenarts bewaren en toedienen.

Informatie en advies

De imker krijgt van de dierenarts alle inlichtingen en adviezen die hij nodig heeft om de gezondheid van zijn bijenbestand optimaal te beschermen en varroase te voorkomen en te bestrijden.

Naast het evaluatiebezoek organiseert de dierenarts minstens twee infosessies per jaar voor de imkers met wie hij een overeenkomst voor de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding tegen varroase ondertekend heeft. Zo wordt regelmatig informatie uitgewisseld en, indien nodig, kan ook de

behandeling worden bijgesteld. De imker zelf volgt hiervoor de varroabesmetting op.

Mag iedere dierenarts deze bijenbestandsbegeleiding uitvoeren?

Volgens de huidige rechtsgrond mag elke erkende dierenarts of diergeneeskundige rechtspersoon deelnemen aan de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding in het kader van de bestrijding van varroase. In de praktijk zal deze taak weggelegd zijn voor dierenartsen met interesse in de bijengezondheid, die bereid zijn om zich in deze specifieke materie bij te scholen.

Volgens de Code der Plichtenleer is een dierenarts die diergeneeskundige handelingen stelt trouwens verplicht om voortgezette opleiding te volgen over het vakgebied waarin hij actief is. De bedoeling is dat hij zijn (wetenschappelijke) kennis en vaardigheden onderhoudt en verbetert. Dit geldt dus ook voor de behandeling van bijen.

Tot slot heeft de Raad van State in zijn advies de mogelijkheid geopperd om in de toekomst voorwaarden vast te leggen voor de erkenning van dierenartsen die werkzaam zijn als bedrijfsbegeleidingsdierenarts in het kader van de bestrijding van varroase.

Waarom wordt varroase in ons land bestreden?

Varroase is intussen ruim verspreid in ons land, en brengt veel schade toe aan de bijenbestanden. Deze vrijwillige begeleiding is een goed middel om de gezondheidstoestand van de bijenbestanden in ons land te verbeteren, om de verspreiding van de ziekte op te volgen en deze op een meer uniforme manier te bestrijden.

Hoe meer imkers voor deze begeleiding kiezen, hoe beter de gezondheidstoestand van de bijenbestanden in ons land kan worden geoptimaliseerd. Daarom voorziet de minister van Landbouw een budget van 100.000 euro, verspreid over de komende twee jaar, om deze begeleiding op te starten en te ondersteunen.

Het gaat hier om een pragmatische aanpak, die gebaseerd is op wederzijds vertrouwen tussen de imkers en de dierenartsen en die de expertise van de dierenarts op het vlak van bijengezondheid bevestigt.

Meer weten?

Bijenbestandsbegeleiding in het kader van de bestrijding van varroase
Koninklijk besluit van 9 mei 2017 betreffende de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding in het kader van de bestrijding van varroase

Bestrijding van andere bijenziekten

Koninklijk besluit van 7 maart 2007 betreffende de bestrijding van de besmettelijke ziekten van de bijen

Koninklijk besluit van 10 april 2000 houdende bepalingen betreffende de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding

Registratie van imkers in België

Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de nadere regels van de erkenningen, toelatingen en registraties afgeleverd door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen

Verplichte voortgezette opleiding voor dierenartsen

[Koninklijk besluit van 20 november 2009 betreffende de erkenning van de dierenartsen](#)

Code der Plichtenleer, uitgave 2015, in hoofdstuk I, Art. 4 en in hoofdstuk X, punt 1

Bijen zien beter dan we dachten

Op het bijenforum geplukt. Tekst van 29 april 2017

A : Facetogen B : Puntogen

Honingbijen hebben veel betere zicht dan eerder bekend, dit ontdekten onderzoekers aan de Universiteit van Adelaide.

De bevindingen zijn afkomstig van de "ogen tests" gedaan aan Europese honingbijen, *Apis mellifera*, door postdoctorale onderzoekster dr Elisa Rigosi en gepubliceerd in het tijdschrift Scientific Reports.

Het bijenzicht is al bestudeerd sinds onderzoeker Karl von Frisch in 1914 de mogelijkheid gaf om de kleuren van bijen te zien en Rigosi zegt dat honingbijen een fascinerend onderzoeksobject blijven bij de wetenschappers, en vooral bij de neurowetenschappers.

“Bijvoorbeeld, honingbijen helpen bij het beantwoorden van vragen zoals: hoe kan het kleine brein van minder dan een miljoen neuronen complexe processen toepassen en wat zijn de uiterste grenzen?” Zegt ze. "In de laatste decennia is aangetoond dat bijen objecten kunnen zien en categoriseren en concepten leren door middel van hun zicht, zoals het concept van 'symmetrie' en 'boven en onder'.

"Maar een fundamentele vraag die slechts gedeeltelijk is aangepakt, is: wat is de visuele scherpte van het honingbijooog? Hoe goed is een bijen gezichtsvermogen? "

Projectleider Steven Wiederman van de "Adelaide Medical School" van de universiteit zegt dat eerdere onderzoekers de gezichtsscherpte van bijen hebben gemeten, maar de meeste van deze experimenten zijn in het donker uitgevoerd.

"Helder daglicht en donkere laboratoria zijn twee totaal verschillende omgevingen, wat resulteert in anatomische en fysiologische veranderingen in de resolutie van het oog," zegt hij.

"Fotoreceptoren in het visuele systeem detecteren variaties in lichtintensiteit. Er zijn acht fotoreceptoren boven elke zeshoekige facet van het samengestelde oog van een bij, en hun ogen zijn gemaakt van duizenden facetten. Vanzelfsprekend hebben we verwacht dat er een aantal verschillen zijn in de eigenschappen van de bijen, bij het zien in fel verlichte omstandigheden of in gedimd licht. "

Rigosi, Wiederman en professor Prof. David O'Carroll van de universiteit van Lund in Zweden hebben twee specifieke vragen geformuleerd - wat is het kleinste goed gedefinieerde object dat een bij kan zien en hoe ver kan een bij een voorwerp zien, zelfs als het dat object niet duidelijk kan zien.

Om dit te onderzoeken hebben de onderzoekers elektrofysiologische opnamen gemaakt van de neurale responsen die zich voordoen in enkele fotoreceptoren in de ogen van een bij. De fotoreceptoren zijn lichtdetectoren in het netvlies, en telkens wanneer een voorwerp in het gezichtsveld loopt, registreert het een neurale respons.

"We vonden dat in de voorkant van het oog, waar de resolutie maximaal is, kunnen honingbijen duidelijk objecten zien zo klein zijn als $1,9^\circ$ - dat is ongeveer de breedte van je duim als je je arm voor je uitrekt. , "Zegt Rigosi.

"Dit is 30% beter zicht dan eerder is waargenomen.

"Wat het kleinste voorwerp betreft, kan een bij detecteren, maar niet duidelijk, dit is ongeveer $0,6^\circ$ - dat is een derde van je duimbreedte op armlengte. Dit

is ongeveer een derde van wat de bijen duidelijk kunnen zien en vijf keer kleiner zijn dan wat tot nu toe in gedragsexperimenten is gevonden. '

Rigosi zegt dat deze nieuwe resultaten suggereren dat bijen de kans hebben om een potentiëel roofdier te zien, en dus veel eerder ontsnappen, dan eerder werd gedacht, of beter de omgeving te zien dan verwacht werd, wat nuttig is voor navigatie en dus voor overleving.

Wiederman zegt dat het onderzoek nieuwe en nuttige informatie over insectenzicht zoals bij honingbijen biedt.

"We hebben aangetoond dat de honingbij een betere visuele scherptheit heeft dan eerder gemeld," zegt hij. "Ze kunnen fijnere details oplossen dan we oorspronkelijk dachten, die belangrijke implicaties hebben in het interpreteren van hun antwoorden op een reeks cognitieve experimenten die wetenschappers al jarenlang bij bijen hebben gehad.

"Belangrijk is ook dat deze bevindingen ook nuttig kunnen zijn in ons werk bij het ontwerpen van bio-geïnspireerde robotica en robotvisie, en voor basisonderzoek over biologische biologie," zegt hij.

Alan Harman

*De honing gaat er moeilijk in
wanneer men hem eten moet*

Russisch en Duits gezegde : Wanneer men ziek is, slikt men alle (=ook de smakelijkste) middeltjes met tegenzin in.

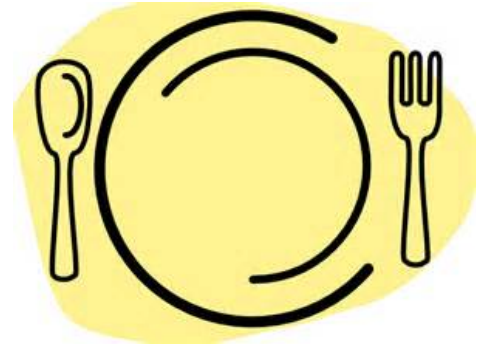

Recept met honing.

“Smoothie van frambozen en honing”

Ingrediënten, voor 4 personen :

150 g frambozen (diepgevroren)
8 eetlepels honing
160 g volle yoghurt
150 g sinaasappelsap

Bereiding :

Doe aal ingrediënten in een blender en mix tot een gladde smoothie.

Giet in gekoelde glazen en serveer.

Tip :

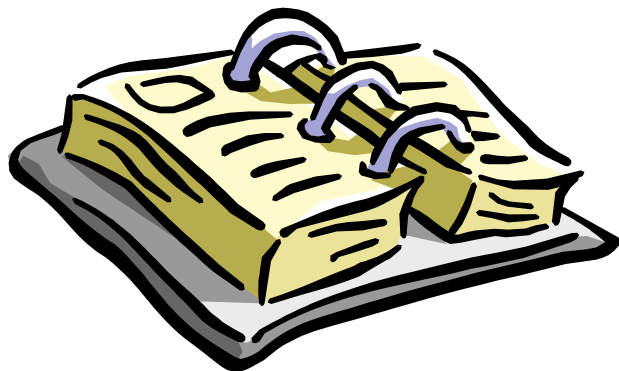
Gebruik verse rode vruchten voor de afwerking.
Voeg enkele ijblokjes toe.

Heerlijk op een terrasje bij een zwoele zomeravond !

Witte klaver bloeit nog steeds

TE NOTEREN

Tip:

Om het niet te vergeten,

Noteer op uw kalender en /
of agenda.

Op donderdagag 13 juli ; Honingetiketten drukken:

in de stadsboerderij : Veldekensweg 10 Turnhout vanaf 19.30 uur

Voor de aanwezige leden zullen een aantal honingetiketten gedrukt worden :
later hierover meer info.

In augustus verder geen verenigingsactiviteiten wegens : VERLOF

datum	Activiteiten 2017
Di 2 mei 17	Bestuursvergadering
Do 13 juli 17	Honingetiketten drukken voor de leden
Di 5 sep 17	Bestuursvergadering
Do 214 sep 17	Honingkeuren of Wassmelten
Zo 17 sep 17	Opendeurdag Stadsboerderij

Basis voor gezonde bijenvolken

Deel 2

Alois Schotanus

Zoals aangekondigd in het eerste deel van deze serie gaan we op zoek naar de fundamentele die aan de basis liggen om met gezonde bijenvolken niet alleen de winter uit te komen maar tevens om het gehele jaar met gezonde volken te imkeren.

Overeenkomstig het vooropgestelde schema (zie vorig Ros Bieke), behandelen we nu:

2- De voorraden

2.1- Hoeveelheid

Een aantoonbaar voedseltekort blijft nog altijd één van de meest voorkomende oorzaken van winter- en voorjaarssterfte. Elk jaar opnieuw moeten talrijke volken het loodje leggen omwille van deze oorzaak. Er is voor een imker geen droeviger tafereel voorstelbaar, dan het beeld van afgestorven bijen, met het hoofd en het borststuk diep in de cellen gestoken, op zoek naar het laatste restje voedsel.

Niet altijd is de imker zich bewust van zijn gierigheid en maakte hij gewoon een berekeningsfout bij de inwintering.

Het seizoenverloop van de jongste jaren zet hem ertoe aan om minder voedsel toe te dienen. Ook de voorbije winter was zacht; van langdurige en lage vriestemperaturen was geen sprake. En dus is men geneigd om op die '**dure suiker**' te besparen. Fout dus !

In sommige kringen wordt bovendien het toedienen van **suikerdeeg** bij het eerste voorjaarstoezicht sterk gepropageerd. Dat is mooi als het niet moet dienen als een excuus voor een grotere zuinigheid bij de inwintering. Dergelijke deeg kan een redplank zijn als noodvoeding bij dreigende hongersnood, maar als aanprikkeling tot broeduitbreiding heeft hij geen enkele zin. Bovendien ziet men daarbij over het hoofd dat deze noodvoeding nog eerst door de winterbijen moet geïnverteerd worden. Dat is een bijzonder arbeidsintensieve bezigheid die de nog resterende levensduur van de winterbijen aanzienlijk zal verkorten. Het verschil in kostprijs van het inwinteringsvoedsel voor één volk, tussen ruim voldoende en net niet genoeg, bedraagt hooguit 7 € (= de kostprijs van 5 kg suiker). De minimumwaarde van een volk op de bijenmarkt is groter dan 70 €. Dan is de rekening toch vlug gemaakt ?

2.2- Kwaliteit

Men beweert dat bladhonig (= honingdauwhoning) niet deugt als inwinteringsvoedsel. Hij zou namelijk te veel **dextrines** bevatten die onverteerbaar zijn voor de bijen. Daardoor zou de afvalzak al heel vlug vol geraken wat de bijen ertoe zou aanzetten zich binnen de kast te ontlasten (= **roer**) of voortijdig uit te vliegen, met alle gevolgen van dien. Dat wordt eveneens beweerd van heidehonig, maar nog nooit is mij enig nadelig effect opgevallen bij de bijen die op die late oogst hebben overwinterd.

Alle industriële suikerstropen bekend met naam en faam die op de Belgische markt verkrijgbaar zijn, hebben mij zonder uitzondering voldoening gegeven. Wel is mij bekend dat in de vorige jaren een nep-product van onbekende oorsprong circuleerde met nefaste gevolgen.

Maar dat gold niet voor de van oudst bekende inverteringsstropen. Deze stropen zijn minder belastend voor de bijen omdat ze reeds **'afgebroken'** zijn waardoor ze door de bijen gemakkelijker opgeslagen kunnen worden. Het product is bovendien handig verpakt en het bespaart de imker flink wat tijd en energie, vooral als hij moet zorg dragen voor meerdere volken. Uiteraard staat daar wel een duurdere prijs tegenover. Het goedkoopste inwinteringsvoedsel blijft nog altijd de gewone huishoudsuiker. Voorwaarde is wel dat hij goed opgelost wordt toegediend bij buitentemperaturen die nog hoog genoeg liggen. **'Goed opgelost'**, wil niet zeggen dat men de suikeroplossing moet laten koken. Bij kokende suikerstroop wordt namelijk HMF (= **hydroxymethylfural**) gevormd, een stof die giftig is voor de bijen.

De suikeroplossing die toegediend wordt via de **'doorloopmethode'** heeft een kwalijke reputatie. De droge suiker wordt in een emmertje gestort en aangevuld met een gelijke hoeveelheid koud water. Vervolgens wordt het emmertje omgekeerd en met zijn geperforeerd deksel op het spongat geplaatst. De suiker lost slecht en ongelijkmatig op. Vooral bij een kille nazomer geven de bijen het zeer vlug op om dit onaantrekkelijk voedsel van ongelijke suikerconcentratie op te halen en te inverteren. De imker concludeert dan verkeerdelijk dat zijn bijen meer dan genoeg voorraad in huis hebben, met het gevolg dat een te geringe hoeveelheid wordt gekoppeld aan een minderwaardige kwaliteit. Dat wordt dan alweer een obstakel op de hindernissenbaan die elk bijenvolk moet nemen om de eindstreep van de winterperiode te bereiken. Vele volken struikelen daarbij en geven definitief de pijp aan maarten.

3. De behuizing

3.1- Geschikte standplaats

Elke imker die op meer dan één standplaats terecht kan, zal getuigen dat de ene locatie beter geschikt is, minder risico's inhoudt voor de overwintering dan de andere. Vooral het **stuifmeelaanbod in de nazomer**, in de periode dat de winterbijen geboren worden, is van grote invloed op de volksterkte in het daaropvolgend voorjaar.

Laagtes in het landschap waar mist- en nevelbanken blijven hangen, tochtgaten en windhoeken zijn als overwinteringssites af te raden.

Een standplaats achter de spoorwegberm waar de wilg, de spork en de braam rijkelijk bloeien in hun respectievelijk drachtseizoen, is een gezegende plek voor het volk, maar in de winter een te mijden **oord des verderfs**: de bodemvibraties van de voorbijdenderende treinstellen houden de wintertros uit zijn winterrust.

Van het geluid van een snerpende kettingzaag heeft een wintervolk geen last, wel van de vallende bomen in de buurt van de kast. Bij vriestemperaturen

geraakt een wintertros die door de bons van de raten is gevallen, niet meer omhoog; hij zal omkomen op de bodemplank.

Bijenkasten op het dak van het gemeentehuis, van het cultureel centrum dat hoog boven de huizen torent, op een appartementsgebouw van acht verdiepingen, getuigen van de publieke goodwill die in de laatste jaren voor de bijen tot stand is gekomen. Bij de installatie was er dan ook ruime belangstelling met assistentie van mankracht en hijstoestellen. Maar blijven die volken even bereikbaar voor de bevoorrading en/of voor andere ingrepen (varroabehandeling – aanpassingen aan de kasten e.d.) tijdens het verder verloop van het jaar?

3.2- Degelijk onderkomen

Aan kastmodellen, -formaten en -materialen is er keuze te over wanneer we het bijenvolk een degelijk onderkomen willen verschaffen.

Het probleem stelt zich het duidelijkst voor de startende imker. Gaat hij verder werken met het type behuizing waarin hij zijn eerste volk(je) heeft verworven? Of heeft hij in het kader van de startercursus zijn keuze gemaakt en zal hij desnoods zijn 'eersteling' overbrengen in een gloednieuwe kast? . In dit dat geval zullen er zich terzake geen acute 'gezondheidsproblemen' stellen. Naar welke oplossing zijn voorkeur ook mag gaan, hij zal hoe dan ook er moeten over waken dat de nieuwe behuizing volledig door het volk(je) benut wordt. Zoals hiervoor reeds aangehaald, loopt een kernvolkje op zes ramen een reëel risico in de ruimte van een elfraamskast. De onbezette ruimte dient opgevuld te worden met sluitblokken en sluitramen om een sterke afkoeling van de bijentros te voorkomen bij winterse toestanden. Een overwintering op twee rompen of op één romp met een hoge bodem, geeft de bijentros de mogelijkheid om weg te trekken van de koude en tochtige vliegspleet, zonder dat de bijen verplicht worden zich te installeren op de verzegelde voorraden.

Bij de aanschaf van een volk in een tweedehandskast – die soms tientallen jaren oud kan zijn – is het geraden om zo vlug mogelijk het volk in een liefst nieuw onderkomen te huisvesten en om de 'occasiekast' een degelijke reinigingsbeurt te geven. Het volk in kwestie mag er dan nog zo patent uitzien bij de aanschaf, maar het kan in de kieren en scheuren van de 'antieke woning' de kiemen herbergen van bijenziekten. En die kunnen we missen als de pest, niet?

Bij een goed afgeschermd behuizing veronderstellen we dat het volk beveiligd is tegen indringers als padden, muizen, mezen en spechten. Het zijn vooral de kleine knaagdieren die het volk gedurende min of meer lange tijd kunnen stresseren en mede verantwoordelijk kunnen gesteld worden voor een slechte uitwintering. Vooral in die jaren dat het zachte voorjaar wat langer op zich laat wachten, kan een muizenfamilie een ware ravage aanrichten in de bijenkast.

Wordt voortgezet.

